

Nr 78.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning till korpralen F. E. Axelsson i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring; given Stockholms slott den 6 februari 1920.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvärsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att korpralen vid 5:e matroskompaniet nr 381 Frithiof Ewald Axelsson må — utan hinder därav att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den i § 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, föreskrivna tid — i vederbörlig ordning göra ansökning om och förklaras berättigad till ersättning enligt grunderna för nämnda förordning, att utgå från och med den dag, då han efter erhållet avsked upphör att åtnjuta underhåll och vård genom militär myndighets försorg.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Erik Palmstierna.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6
februari 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern **EDÉN**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **HELLNER**,
Statsråden: **PETRÉN**,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre **PALMSTIERNA**,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Ang. ersätt-
ning till
korpralen F.
E. Axelsson.

Departementschefen, statsrådet friherre Palmstierna yttrade härefter:
»Uti §§ 1 och 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning
i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, stadgas
följande:

§ 1.

Inträffar under militärtjänstgöring i fred olycksfall, så att tjänsts
görande värnpliktig, volontär vid hären eller någon, som tillhör flottan-
eller kustartilleriets stammanskap, varder skadad eller bliver person,
som nu nämnts, skadad under tjänstgöring i krig, utgiver staten er-
sättning enligt de i denna förordning stadgade grunder.

Dylik ersättning utgiver staten jämväl, om sjukdom med därav följande skada yppas under eller efter slutad militärtjänstgöring och tjänstgöringen skäligen kan antagas hava till sjukdomen bidragit.

§ 12.

Göres ej framställning om ersättning i anledning av skada inom två år efter det skadan yppades eller, där fråga är om ersättning i anledning av dödsfall, från det döden inträdde, vare rätten till ersättning förverkad.

Ifrågavarande ersättning utgår från den i § 46 mom. 1 värnpliktslagen omnämnda invalid- och pensionsfond.

I en den 1 juli 1919 dagtecknad skrift har korpralen vid 5:e matroskompaniet nr 381 Frithiof Evald Axelsson, som är född den 3 oktober 1890, anhållit att, utan hinder av bestämmelsen i ovan återgivna § 12 i förordningen den 18 juni 1909, utbekomma ersättning i anledning av sjukdom, lungtuberkulos, som han ådragit sig under militärtjänstgöring.

Över ansökningen hava utlåtanden avgivits av riks försäkringsanstalten den 19 augusti, marinförvaltningen den 9 oktober och statskontoret den 20 december 1919.

Riksförsäkringsanstalten har därvid yttrat, bland annat, följande:

Med skrivelse den 22 maj 1919 hade av stationsbefälhavaren vid flottans station i Karlskrona till riks försäkringsanstalten överlämnats en av ovanbemälda Axelsson gjord ansökning om ersättnings tillerkännande för sjukdom, lungtuberkulos, som han skulle hava ådragit sig under sin militärtjänstgöring; och hade riks försäkringsanstalten därefter införskaffat ytterligare utredning i ärendet.

Av handlingarna i ärendet inhämtades, bland annat, att Axelsson tjänstgjort vid flottan sedan den 1 mars 1909 och fortfarande åtnjöt underhåll och vård genom militär myndighets försorg ävensom avlöning av statsmedel, att Axelsson den 4 oktober 1913 konstaterats lida av lungtuberkulos samt att hans framställning om ersättning inkommit till 5:e matroskompaniets expedition den 11 april 1919.

Genom beslut den 13 juni 1919 hade riks försäkringsanstalten förklarat, att enär jämlikt § 12 i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, framställning om ersättning i anledning av skada skulle göras inom två år, efter det densamma yppats, vid äventyr att rätten till ersättning vore förverkad, men, så vitt handlingarna i ärendet utvisade, sådan fram-

ställning icke blivit av Axelsson gjord inom nämnda tid, riksförsäkringsanstalten funnit sig icke kunna till prövning upptaga Axelssons ifrågasvarande ersättningsanspråk.

Beträffande orsaken, varför Axelsson icke inom den föreskrivna preskriptionstiden inkommit med ansökan om ersättning, hade Axelsson, enligt ett bland handlingarna i ärendet befintligt protokoll, hållet den 5 maj 1919 vid av chefen för underofficers- och sjömanskårerna jämlikt § 11 v nämnda förordning anställd undersökning rörande Axelssons sjukdom, uppgivit, att han erhållit kännedom om gällande preskriptionsbestämmelser först sedan nämnda tid varit överskriden.

På grund härav ville riksförsäkringsanstalten framhålla, att Axelsson under hela preskriptionstiden varit i åtnjutande av såväl underhåll och vård genom militär myndighets försorg som avlöning av statsmedel, och syntes därför hans uraktlåtenhet att förskaffa sig kännedom om de bestämmelser, som gällde med avseende å utbekommande av ersättning enligt nämnda förordning, vara förklarlig.

Riksförsäkringsanstalten ville vidare erinra därom, att i det underdåniga förslag rörande ändrade bestämmelser angående ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, som av riksförsäkringsanstalten med biträde av utsedda sakkunniga avgivits den 30 december 1918, förändring i de uti förenämnda kungörelse stadgade preskriptionsbestämmelser vidtagits sålunda, att preskriptionstiden skulle i fråga om fast anställd räknas tidigast från det anställningen upphört.

Vad anginge orsakssammanhanget mellan Axelssons militärtjänstgöring och den sjukdom, varav han lede, hade riksförsäkringsanstalten, som i ärendet inhämtat yttrande från den hos anstalten anställd specialisten å lungsjukdomarnas område, med stöd av handlingarna i ärendet funnit nämnda tjänstgöring skäligen kunna antagas hava till sjukdomen bidragit.

Med hänsyn till vad riksförsäkringsanstalten sålunda anfört, syntes det anstalten vara med billigheten överensstämmande, att något understöd tillerkändes eller utverkades åt Axelsson.

Marinförvaltningen har i sitt utlåtande anfört följande.

Enligt vad handlingarna utvisade syntes graden av den nedsättning i Axelssons arbetsförmåga, som inträffat på grund av ifrågakomna sjukdom, och sjukdomens orsakssammanhang med hans militärtjänstgöring vara av beskaffenhet att berättiga honom till ersättning enligt förenämnda förordning. På grund av preskriptionsbestämmelsen i § 12 av förordningen hade Axelsson förverkat rätt till dylik ersättning, men, på sätt riksförsäkringsanstalten framhållit, syntes hans uraktlåtenhet

att i rätt tid göra framställning om skadeersättning förklarlig, enär Axelsson, som alltjämt vore anställd vid flottan, efter sjukdomsfallet erhållit vård och underhåll från flottans myndigheter. Det finge anses obilligt, att Axelsson efter erhållet avsked på grund av berörda uraktlåtenhet skulle gå miste om det understöd, vartill han eljest varit berättigad. På grund härav hemställde marinförvaltningen, det täcktes Kungl. Maj:t förklara, att riksförsäkringsanstalten finge, när Axelsson efter erhållet avsked upphört att åtnjuta underhåll och vård genom militär myndighets försorg, till prövning upptaga ansökning av honom om ersättning enligt förberörda förordning för ifrågavarande sjukdom utan hinder därav, att framställning om dylik ersättning icke skett inom tid, som i § 12 av förordningen vore stadgad.

Statskontoret har anfört, att med hänsyn till vad i ärendet förekommit, ersättning till belopp, som i förenämnda förordning funnes bestämt, syntes statskontoret böra beredas Axelsson, ävensom att statskontoret icke hade annat att erinra mot vad marinförvaltningen i ärendet föreslagit än att, då berörda förordning tillkommit med riksdagens medverkan, den föreslagna dispensen från däri meddelad preskriptionsbestämmelse syntes böra underställas riksdagens prövning.

Vad i ärendet förekommit synes mig innefatta fullgoda skäl för att något åtgöres till beredande av understöd åt sökanden, när han efter erhållet avsked upphör att åtnjuta underhåll och vård genom militär myndighets försorg. Därvid synes lämpligast, att, såsom sökanden själv ifrågasatt, medgivande utverkas för honom att, utan hinder av i förevarande hänseende nu gällande preskriptionsbestämmelse, komma i åtnjutande av ersättning enligt förenämnda förordning. Till stöd för den begärda dispensen torde särskilt kunna åberopas, att i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete icke förekomma några särskilda bestämmelser angående preskription av rätten till ersättning samt att, såsom riksförsäkringsanstalten åberopat, förslag föreligger om sådan ändring av nu ifrågavarande preskriptionsbestämmelse, att preskriptionstiden skulle i fråga om fast anställd räknas tidigast från det anställningen upphört.

*Departements-
chefen.*

Jag får alltså hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,

att korpralen vid 5:e matroskompaniet nr 381 Frithiof Evald Axelsson må — utan hinder därav att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den i § 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada ådragen under militärtjänstgöring,

föreskrivna tid, i vederbörlig ordning göra ansökning om och förklaras berättigad till ersättning enligt grunderna för nämnda förordning, att utgå från och med den dag, då han efter erhållet avsked upphör att åtnjuta underhåll och vård genom militär myndighets försorg.»

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven P. Persson.
